

Institutionen för handel och företagande

TENTAMEN

Kurs: Makroekonomi G1N

Examinationsmoment: salstentamen

Kurskod: NA123G

Högskolepoäng för examinationsmomentet: 7,5

Datum: 2025-03-27

Tentamenstid: 14:15-19:30

Ansvarig lärare: Lars Pettersson

Berörda lärare: Lars Pettersson

Hjälpmedel/bilagor

Övrigt

Anvisningar

- ☐ Ta nytt blad för varje lärare
- ☒ Ta nytt blad för varje ny fråga
- ☒ Skriv endast på en sida av papperet.
- ☒ Skriv namn och personnummer på samtliga inlämnade blad.
- ☒ Numrera lösbladen löpande.
- ☒ Använd inte röd penna.
- ☒ Markera med kryss på omslaget vilka uppgifter som är lösta.

Poänggränser:

ECTS: Mindre än 60 poäng innebär F, 60 poäng för E, 65 poäng för D, 70 poäng för C, 80 poäng för B, 90 poäng för A. (Maxpoäng är 100.)

Skrivningsresultat bör offentliggöras inom 18 arbetsdagar

Lycka till!

Antal sidor totalt 4

Fråga 1. (16 poäng, 2 poäng för varje deluppgift)

Ge korta enkla svar på följande frågor:

- a) Förklara vad som menas med inflation?
- b) Vilken roll spelar centralbanken i en ekonomi?
- c) Vem ansvarar för finanspolitiken?
- d) Vad innebär acceleratormodellen?
- e) Information från SCB den 14 mars visar att antalet sysselsatta är ca 5 158 000 personer och antalet arbetslösa är 533 000 personer i februari 2025. Hur stor blir få arbetslösheten uttryckt i procent med en decimal?
- f) Vad visar bruttonationalprodukten (BNP)?
- g) Vad visar försörjningsbalansen?
- h) Vad visar betalningsbalansen?

Fråga 2. (20 poäng)

Antag följande för en öppen ekonomi med offentlig sektor (miljarder kr):

Autonom konsumtion = 200

Marginell konsumtionsbenägenhet (MPC) = 0,9

Investeringar = 150

Skattesatsen i ekonomin är 30%

Offentliga utgifter = 300

Export = 140

Import = 130

- a) Ange konsumtionsfunktionen för ekonomin. Observera att vi måste ta hänsyn till att konsumtion relateras till disponibel inkomst (som måste beräknas). (4 poäng)
- b) Hur stor är den "keynesianska modellens" multiplikator för ekonomin? (4 poäng)
- c) Beräkna jämviktsinkomsten (Y^*) i ekonomin genom att använda "keynesianska modellen" där aggregerade utgifter ges av $AE = C + I + G + X - M$ och jämviktsinkomsten är när $Y = AE$. Illustrera även med figur ("keynesianska modellens" graf). (6 poäng)
- d) Om vi utgår från informationen ovan, råder det överskott eller underskott i offentlig sektors budget när ekonomin är i jämvikt? Och innebär saldot i statens budget att det råder positivt eller negativt offentligt sparande? (4 poäng)
- e) Är bytesbalansen för ekonomin positiv eller negativ? (2 poäng)

Fråga 3 (18 poäng)

Använd ISLM-modellen när du löser denna uppgift.

- Rita ett diagram som visar ISLM-modellen när ekonomin är i jämvikt. Förklara vad IS respektive LM representerar och var noga med att ange vad som mäts på den vertikala- respektive horisontella axeln. (2+2 poäng)
- Antag att ekonomin befinner sig i en lågkonjunktur. Landet har egen valuta och centralbanken beslutar sig för att föra en penningpolitik som ska kunna motverka lågkonjunkturen för att ekonomin ska röra sig mot jämvikt. Vilken form av penningpolitik ska centralbanken föra (expansiv eller kontraktiv)? Visa i figur med ISLM-modellen hur denna politik kommer att påverka ekonomin. Hur kommer räntan respektive nationalinkomsten påverkas? (2+2+2 poäng)
- Antag nu i stället att landet som alternativ till penningpolitik överväger att föra finanspolitik för att motverka lågkonjunkturen och få ekonomin att röra sig mot jämvikt. Vilken form av finanspolitik ska staten föra (expansiv eller kontraktiv)? Ge exempel på hur sådan politik kan utformas. Visa i figur med ISLM-modellen hur denna politik kommer att påverka ekonomin. Hur kommer räntan respektive nationalinkomsten påverkas? (2+2+2+2 poäng)

Fråga 4 (16 poäng)

Använd LRAS-SRAS-AD modellen när du besvarar frågorna nedan.

- Förklara hur de tre kurvorna LRAS, SRAS och AD förhåller sig till varandra. Hur skiljer sig (1) kortsiktig jämvikt och långsiktig jämvikt? Ge ett (2) exempel på när ekonomin samtidigt är i kort- och långsiktig jämvikt. Visa också de två situationerna med diagram (var noga med att ange vad som mäts på den vertikala och horisontella axeln). (4 poäng)
- Utgå från att en ekonomi är i kort- och långsiktig jämvikt. Antag sedan att ekonomin plötsligt möter kostnadsökningar för företagen. Hur kommer detta att påverka ekonomin i ett kortsiktigt perspektiv? Hur kommer priser och BNP påverkas? Kommer ekonomin röra sig mot en låg- eller högkonjunktur? Visa hur ekonomin påverkas med diagram. (4 poäng)
- Utifrån den uppkomna situationen i b) bestämmer sig statsmakten för att bemöta den uppkomna situationen med *finanspolitik* i syfte att styra ekonomin mot en långsiktig jämvikt. Förklara och ge exempel på en sådan politik. Visa också i diagram hur det fortsatta utvecklingsförloppet kan förväntas utvecklas. Hur kommer priser och BNP påverkas? Finns det några långsiktiga risker med den form av politik som du föreslår? (4 poäng)
- Utgå återigen från situation i b) och att aktiv stabiliseringspolitik kommer användas för att styra ekonomin mot långsiktig jämvikt men att i stället använda sig av penningpolitik. Förklara och ge exempel på en sådan politik och hur den kommer att påverka ekonomin. Visa också i diagram hur det fortsatta utvecklingsförloppet kan förväntas utvecklas (du startar i den situation som ges i b). Hur kommer priser och BNP påverkas? Finns det några långsiktiga risker med den form av politik som du föreslår? (4 poäng)

Fråga 5 (16 poäng)

Denna fråga handlar om absoluta och komparativa fördelar.

Antag två länderna A och B som har samma mängd av en produktionsfaktor (arbete). Båda länderna producerar två varor X och Y, och har vardera tillgång till 1000 arbetare. Det finns alltså 1000 arbetare i land A och 1000 arbetare i land B. Matrisen nedan visar vad varje land (A respektive B) kan åstadkomma i output med sina 1000 arbetare om de används till att antingen enbart producera X eller enbart producera Y.

Outputmatris

	Land A	Land B
Vara X	100 enheter	50 enheter
Vara Y	400 enheter	300 enheter

- Förklara vad som menas med komparativa fördelar inom handelsteori. (2 poäng)
- Beräkna alternativkostnaderna för de båda länderna inom respektive produktionsinriktning (vara X och vara Y). Visa dina uträkningar. (4 poäng)
- Baserat på dina uträkningar, har något land absolut fördel med avseende på produktionsfördelar? I så fall vilket land och förklara varför det landet har absolut fördel. (2 poäng)
- Baserat på alternativkostnaderna som du räknat ut, hur är specialiseringsfördelarna i form av komparativa fördelar för de båda länderna med avseende på produktion av vara X respektive vara Y. Med andra ord har någon, eller vem har, komparativ fördel för att producera vara X respektive vara Y. (4 poäng)
- Antag att länderna från början inte handlat med varandra (att de kommer från autarki). Hur kommer en handel och produktion fördela sig mellan länderna om de bildar en gemensam marknad? Vem kommer att producera vara X respektive vara Y om varje land utnyttjar sina komparativa fördelar och hur kommer handeln mellan länderna att bli? (4 poäng)

Fråga 6 (14 poäng)

- Vad menas med strukturarbetslöshet? (2 poäng)
- Vad menas med konjunkturarbetslöshet? (2 poäng)
- Vad menas med friktionsarbetslöshet? (2 poäng)
- Vilket samband visar Phillipskurvan? Hur skiljer sig den långsiktiga Phillipskurvan från den kortsiktiga Phillipskurvan? (4 poäng)
- Konsumentprisindex (KPI) mäts och följs för varje månad av SCB. Senaste mätningen av KPI presenterades 13 mars 2025 och SCB redovisar den beräknade inflationen för den svenska ekonomin för februari 2025. Inflationen i Sverige angavs då vara 1,3 procent. Förklara vad som menas med detta, dvs. hur har inflationen beräknats med användning av KPI? (2 poäng)
- Samma information från SCB säger också att månadsförändringen från januari till februari var 0,6 procent enligt KPI. Varför är det en skillnad mellan månadsförändringen och de 1,3 procent som anges som ekonomins samlade inflation? (2 poäng)